

Det allra första Stångaspelen - 1924

I en annons i gotlandstidningarna den 16 juli inbjöds till det vi räknar som det första Stångaspelen i Gumbalde äng i Stånga. De avgjordes på söndagen den 27 juli och handlade då allenast om fram- och bakpärk. Parallellt gick dock en varptävling på idrottsplatsen. På samma ställe skulle senare på kvällen även en basar avhållas.

Det finns naturligtvis en historia innan 1924 och det var ett tämligen ivrigt tävlande i de gotländska idrotterna. Tävlingsplatserna varierade förstås men av de mest förekommande kan nämnas Visborgs slätt, Åsbergsgården, skolbetningen, Paviljonsplan och Byrummet.

Man kan väl här lite förvånas över att det är platser i Visby men då kan konstateras att Visby genom Wisby Bollklubb som ju bildades redan 1878 var mycket drivande för den gotländska idrottens bevarande.

Det är i sammanhanget då värt att understryka att Bollklubben har stor del i att Föreningen Gotländsk Idrott bildades 1912. Sedan är det efterhand klockarfar, folkskolläraren och senare Stångaspelsgeneralen **Reinhold Dahlgrens** förtjänst att det blev Stånga som blev metropolen.

Notera att man den tiden inte talade om gutnisk idrott utan gotländsk idrott. Efterhand som den övriga gotländska idrotten gjort sig mera känd och spridd i Sverige och utanför landets gränser har det mer och mer blivit aktuellt att tala om den gutniska idrotten och det var ju även därför Föreningen Gotländsk Idrott (FGI) senare bytte namn till Föreningen Gutnisk Idrott.

Ansvariga för att det första Stångaspelen skulle bli verklighet var i första hand Reinhold Dahlgren samt dåtidens ordförande i Föreningen Gotländsk Idrott, bankdirektör **Adolf Dahlbäck**.

Tillslutningen av tävlande sades vara livlig vilket i klartext innebar 17 lag i bakpärk, 6 i frampärk samt över 20 lag i varpa. De tävlande i pärk var När och Lau med vardera två lag i fram- och bakpärk, Garda pärlklag samt Stånga idrottsförening i båda disciplinerna.

Övriga lag som endast spelade bakpärk voro Lye Idrottsförening, Norrlanda Bollklubb, Väte Bollklubb, Torsburgs pärlklag, Burs Bollklubb, Rone Idrottsförening, Hafdhems Bollklubb, Sanda Bollklubb,

Så här såg den absolut första Stångaspelsannonsen ut när den var införd i Gotlands Allehanda den 16 juli 1924. Det dröjde dock ända till 1933 innan man officiellt kallade tävlingarna för Stångaspelen. Ge akt på att man av tidsskäl antingen fick kasta varpa eller spela pärk, men det är väl i och för sig inte så konstigt när tävlingarna gick samma dag. "Basar" var det minsann också. Redan från detta första Stångaspel delades alltså pärken och varpan samt "Basar" upp mellan FGI och Stånga IF.

Lokrumme bollklubb, Wisby Bollklubb, samt Visby Idrottsförening. Förutsättningarna för fina tävlingar var goda till börja med då det varken regnade eller blåste och solen var måttlig med sitt sken.

Ett par timmar in på eftermiddagen uppenbarade sig emellertid ett lättare regn som var tillräckligt besvärligt för att fördröja tävlingarna till framåt 20-tiden då prisutdelning kunde ske. Prisutdelerska var Reinhold Dahlgrens fru **Anna**.

Priserna utgjordes av silverbägare och efter prisutdelningen höll FGI-ordföranden och stadskassören Dahlbäck ett tal i vilket han betonade den gotländska idrottens betydelse såsom motvikt till den allmänna idrotten som i hög grad urartat med ett fikande efter rekord som i många fall leder till ohälsosam överansträngning.

Ovanstående är ett av flera exempel på det motstånd och den rädsla dessa kulturbärare kände för den moderna idrottens "intrång".

Ceremonin avslutades med fanfarer och leverop för pristagarna och den gotländska

Här poserar Nårs segrande bakpärkslag, som ju också blev tvåa i frampärk. Stående från vänster frampärkskarlen Johan Häglund, Axel Nilsson, bakpärkskarlen Valfred Nilsson och Gunnar "Lauströms-Gunnå" Jakobs-son. Sittande från vänster Olof Häglund, Karl "Mickelgardar" Nilsson samt Oskar Jakobsson. De flesta på bilden är ju tidsenligt klädda med vita skjortor och hängselbyxor medan däremot "Alvare Valfred" redan då har upptäckt någon form av T-shirt.

idrotten. Även folkskollärare Dahlgren gjorde sin stämma hörd och underströk att de gotländska idrottarna nu fått ett centrum om inte för hela ön så i alla fall för sudret. Här tog deltagarna och åhörarna upp ett leve för Föreningen Gotländsk Idrott och dess ledning.

Numera avlidne Stångaspelsgeneralen **Anders Dahlgren** brukade ibland med stolthet säga att han var med vid första Spelen och det var han om än i mor Annas mage då han föddes fyra månader senare.

Den efterföljande basaren med dess attraktioner utnyttjades på kvällen men deltagandet blev dock något decimerat på grund av eftermiddagens regn.

Hur gick det då i tävlingarna? Ja, då det gäller pärken visade När och Lau redan då sin storhet som vittnade om vad som komma skulle under flera decennier framöver. Nårs förstalag vann bakpärken med 21-åriga **Valfred Nilsson** som pärrkarl, vilket han även fick pris för som att vara den tävlingens bästa.

Erik Johansson Sanda fick hederspris för inslagning och påpasslighet. Det kan liknas vid dagens utmärkelse som bäste kasmötare. På andra plats kom Lau lag I med pärrkarlen **Harald Hansson**.

I frampärk tog Laus förstalag, **Oskar Larsson** revansch på samma Närlag som vann bakpärken men nu med **Johan Häglund** som frampärkskarl. Här gick bäste pärrkarlspriset till Närlagets Johan Häglund. Varptävlingen vanns av **Karl-Fredrik**

Söderdahls lag från Visby före **Sigfrid Rundbys** lag från Stånga.

För vinnande av tid tilläts inte pärrspe- lare delta i varptävlingen vilket noga angavs i annonsen

Ska bröderna Larsson föra Lauetten till "dubbeln"?

I det Larssonska huset vid Fie i Lau har det i generationer pratats Stångaspel ju närmare juli månad kommit. Så är det även i år. Och då handlar det i första hand om pärk, men även om den gutniska stämning som råder på Stangmalmen under de numera fem Stångaspelsdagarna. Lau I hade förra året sitt bästa pärkår sedan 1972, då med Allan Larsson som pärkkarl.

Från 1979 och 14 år framåt var det far i huset, bakpärrkarlen Torgny Larsson, och hans lag Lau III som vann sammanlagt nitton mästarclasstitlar i fram- och bakpärk. Frampärrkarl var grannen Bernt Hedin.

Nu är det en ny generation i Lau I som står på pärrtronen. Lauetten är anförda av de tre bröderna bakpärrkarlen Arvid 25 år, Emrik 23 år och frampärrkarlen Johan Larsson 21 år.

Arvid, som är byggare, bor på Gotland, Emrik är rörmokare och bor också på ön men Johan som är hockeyproffs bor i Rochester utanför Buffalo i nordöstra USA nära gränsen till Kanada.

- Nu har jag sommarlov, men man vet ju aldrig riktigt om och när man får åka hem så nu har vi sett till att vi har en extra åttonde spelare i vårt lag, säger Johan.

Förra året vann lauetten både fram- och bak i VM, Stångaspelens bakpärr samt frampärrkens klass I. Därmed är Lausårkarna åter i finrummet i frampärr efter sortin 2012. I år har man inlett på ett imponerande sätt i VM-pärken. -Nu är man taggade!

Laulaget har precis besegrat de 28-faldiga mästararna Hablingbo II i en direkt avgörande match i bakpärr på plan 2 vid förra årets Stångaspel. De glada mästararna är stående från vänster; Niklas Nilsson, Aron Rutström, pärrkarlen Arvid Larsson och Magnus Mårdbrink. Sittande från vänster; Tomas Hägg, "Gard-Johan" Larsson, Emrik Larsson och Johan Larsson.

Foto: Gunilla Bendelin-Larsson

De 28-hövdade (rekord)mästararna Hablingbo II spände Lau i sista och avgörande matchen i bakpärr men "di äldre" hablingarna orkade inte när det drog ihop sig.

Det blev första året sedan 1997 som Hablingbo II blev utan mästarclasstitel då Stånga XVI vann frampärrken. Lauborna var mycket vassa, och det är ställt utom allt tvivel att ett tronskifte är på gång.

Det jämna Laulaget, som nästan är det samma sedan de började spela i pojkklasserna, har en ungefärlig genomsnittsalder på 25 år och har framtiden framför sig. Hablingarna närmar sig ett snitt på 40 år. Nu möts man åter i avgörande sista matcher i gruppspelet...

Om vi backar lite i tiden så är de samstämmigt överens om att pärrkarvet efter pappa Torgny och mamma Gunilla har gjort sitt, men de lovordar även det traditionella pärrkläret i Östergarn för deras pärrkintresse.

- Vi var många här från Lau med omnejd som var där och vi blev väldigt sammansvetsade och blev snart ett lag, säger Arvid.

Alla i laget håller på med andra idrotter och det är svårt att få till träningskvällar, men just den kvällen undertecknad gästade den trivsamma familjen vid köksbordet i Fie skulle det bli årets första träning.

- VM-tävlingarna i alla ära, men det är

i Stånga det gäller, säger hela familjen Larsson.

Nu skall man bli riktigt taggade inför de kommande duellerna mot Hablingbo II, men här finns andra svåra konkurrenter som bland andra Stånga XVI som vann frampärrken förra året och gick upp i mästarlassen i bakpärr.

Ja, alla pärrkentuasiaster har mycket att se fram emot och då inte minst nu på fredag och lördag då mästarklasserna avgörs.

- Det får gärna vara hårda och tuffa tag mellan lagen bara man är vänner efteråt och så är det, är vi alla överens om. Vid vårt samtal framkommer andra synpunkter och tankar som till exempel:

- Kul att lördagskvällsfesten med mat, prisutdelning, underhållning och dans infördes för två år sedan.

- Att det är bra med det gruppspel som är nu med fyra matcher både i fram- och bakpärr. Det blir mer utslagsgivande. Man kan förlora en match men ändå till slut vinna, menar de.

- Kunde gärna varit lite bredare planer. De har ju krympt, men det är helt förståeligt med tanke på det stora antalet lag.

- Mamma Gunilla oroas över att vi endast har en person som gör alla pärrbollar. Det står och faller med grannen Elna Larsson som inte är purung...

- Här måste Föreningen Gutnisk Idrott ta sitt ansvar, menar Gunilla.

Anders Mattsson

FOTOTÄVLING under Stångaspelsdagarna 9-13 juli 2014

Var med och tävla i en digital fototävling med kort tagna under Spelens fem dagar, 9-13 juli, och vinn priser. Du skickar in dina bästa kort till stangaspelen@gotsport.se. Tävlingsjuryn består av Föreningen Gutnisk Idrotts arbetsutskott.

Dina foton ska vara tagna inne på Stangmalmen och vara på tävlingsdeltagare eller något annat som rör Stångaspelen!

Föreningen Gutnisk Idrott tar sig rätten att använda samtliga inskickade kort för att användas i kommande trycksaker och hemsida, med fotografens namn utsatt.

VAR MED OCH TÄVLA!

Skicka dina digitala foton till Föreningen Gutnisk Idrott, stangaspelen@gotsport.se! Vi vill ha dina foton senast onsdag 16 juli.

Vinnaren får ett presentkort till mat och dans lördagskvällen den 11 juli 2015. Fem st belönas med bokpriser, såsom "Stångaspelen 75 år" och "Föreningen Gutnisk Idrott 100 år". Vinnarna presenteras i GA/GT lördag 19 juli, samt på www.laget.se/fgi.

Artikelförfattaren Anders Mattsson får sig en pratstund med varpalegendaren Alf Nilsson som nu går in som ledamot i FGI.

Foto: Bertil Westberg

Alf Nilsson ny ledamot i Föreningen Gutnisk Idrott

Alf Nilsson tar sitt ansvar och kliver in i den gutniska idrottsrörelsen. Något som Föreningen Gutnisk Idrott kan ha nytta av när varpan sviktar.

Alf har en stark och 52-årig relation med sina varpakompisar från Ardre och Ljugarn, nämligen jämnåriga Bernt Augustsson samt två år yngre Bengt Pettersson.

De tre är förknippade i första hand med Garda IK och är ett av flera legendariska lag som skördat stora framgångar på Stångaspelen i SM-varpa och andra tävlingar. Föregångare är bland andra Roma, IF Varpa, Bunge VK men sen tog det nog stopp. Sårkarna från Ljugarns VK som de tävlade för när de började tävla 1962 ville annat.

-Själv var jag "nödd och tvungen" av pappa Jim, Bengt var ju varpauppfosttrad av pappa Martin och Bernt av pappa Ivan så det var väl bara att köra på. Och tänk att på den vägen är

det, säger min jämnåriga kamrat Affe när vi träffas över en kopp kaffe mellan olika uppdrag i Visby.

Tre generationer

Gutnisk idrott har ju anor och det gäller i högsta grad för Alf. Farfar Karl Nilsson mer känd under namnen "Mickelgardar" och Hallbjerskall'n" var med i det segrande pärklaget från När vid Stångaspelns start 1924. Därefter spelade han även med sin son Jim Nilsson (Alfs pappa) på 30-talet och senare när "Kall'n inte längre orkade blev det "Jimmen" och "Affe" som fick kämpa på varpaplan.

Efter åren i först Ljugarn, blev det snart Garda. Det skördades snabbt framgångar i junior-SM och det lät inte dröja innan större uppgifter hägrade i både svenska mästerskap, Stångaspel och andra tävlingar. Det stora genombrottet i Stångaspelen kommer 1975 då "Affe", "Benne" och "Bamse" vinner över de då femfaldiga mästarna Bunge med

bröderna Uno och Erik Norman samt kusinen Gustav.

Märk väl att de då inte tävlade för Gotland. Utan studier i Stockholm samt kamratskap gjorde att de representerade Lidingöklubben Trimer och blev därmed första fastländska klubb att vinna mästarklassen i Stånga. -Vi var "sårkar" och "var på G" men att slå legendarna "Normännen" från Bunge var stort, säger Alf.

Sen kom framgångarna slag i slag men i Stånga lät det allt dröja till 1990 då det blev seger igen. Och då med Garda som klubbadress. Då skall nämnas att Alfs lagkamrat Bernt Augustsson några år tävlade för IF Varpa med stor framgång med stångaspelstitlar 1976, 1977 och 1982.

Kort sejour i IF Varpa

Alf tävlade under några år också för IF Varpa men "Bamse" har varit Garda trogen så när som på "avstickaren" till IK Trimer. 22 år efter premiärsegern tog Garda-

laget sin femte lagseger i Stångaspelens mästarklass i metall 1997.

Åren har gått vilket innebär att de tre legendarerna nu kastar i oldboysklassens 15 meter. Just nu är de "out-standing" som lag i både metall och stenvarpa. De två senaste åren har de vunnit stenklassen i Stångaspelen och vinner förresten de flesta av de tävlingar de ställer upp i.

Till sist lite personalia om Alf (utan årtal):

Har vunnit DM, SM både individuellt, i par och lag och massor av tävlingar därtill.

Är en vinnartyp som alltid peppat sina kamrater med mottot "Bäst när det gäller".

Varit ordförande i Gotlands Varpaförbund.

Varit ledamot i Gotlands Idrottsförbund.

Nu nyvald ledamot i Föreningen Gutnisk Idrott

Bor numera i Burs, före detta gymnasiechef och numera förvaltningschef inom skolan.

65 år ung!

Närdamer inledde mot sårkar 1964

Att damer fick vara med i "manliga idrotter" var mindre vanligt om vi backar 50 år. Det kan till exempel gälla de moderna lagidrotterna fotboll och ishockey.

I det här fallet gäller det pärk.. Stångaspelen startade på Gumbalde äng den 27 juli 1924. Då spelades det allenast fram- och bakpärk för herrar. Det skulle sedan dröja 40 år innan damerna bereddes möjlighet att delta, det vill säga 1964. I varpa fick damer delta från och med 1950. Därefter har "töisar o källingar" inbjudits till aktiviteterna på arenan i den gutniska femkampen och stångstörtningen sedan 1998.

Upprinnelsen var det som hände vid Bomunds i Hammaren, vid Hammarnäs och på "Gardbostrand" för drygt femtio år sedan. Vi är då i När. -Vör var mangge ban ei tau familjar. De var "Hammarnäs-Gunnar" (Jakobsson) u hans ban sum var sex och vör sum var sjau ettar o´ far Harry "Stäur-Härru" Karlsson, säger dottern Inga Karlsson som är världens första kvinnliga pärkkarl. -De äldre gubbarna var i hagen o spelede "gubbe" (pärk) o de va klart att vör vill´ va me´, säger Inga. Las Jakobsson som hemma i När ännu kallas för "Skollärarn" som var en av "de sex" var tidigt drivande och såg till att töisarna väl kunde få vara med och spel´ pärk på Stangmalmen. Han insåg Ingas kapacitet som pärk-

karl och hennes systrar Maj-Britt och Elly gick inte heller av för hackor. Las "raggade" även upp Viola Jakobsson, Inga-Britt Hejdenberg, Maj-Britt Andersson och Evy Kullander. Året är 1964 och det fanns ingen damklass i pärkprogrammet så de fick ställa upp i klassen pojkar 14-15 år. Östergarn, Kjell-Åke Larsson vinner före När, Pelle Kullander men därefter kommer Ingas lag som därmed har två "sårklag" efter sig. Nu skall "närkällingar" återsamlas på årets Stångaspel för att fira 50-årsjubileum.

Damklass först 1972

Närtöisarna får fortsätta att spela i klass pojkar 14-15 år och det verkar vara omöjligt att nå en högre plats än en tredjeplacering. Det blir några års uppehåll med dampärk men 1971 får man spela i den yngre pojkklassen och då blir Närs damer med Inez Hedin som pärkkarl åter trea och Östergarn, Ann-Britt Pettersson femma. Året efter, det vill säga 1972 får damerna en egen historisk klass och på den vägen är det. Östergarn V, Ann-Britt Pettersson blir historiska vinnare före När X, Inez Hedin.

Inga Karlsson återkommer 1976 med seger och efter att När-Lau danslag, Annika Svegsjö vunnit 1977 tar Ingas lag, När X fem raka segrar. Rone IV, Kerstin Grönström vinner

1964 kliver damerna för första gången in på pärkplan i Stånga om än med "sårklag" som motståndare. Historisk pärkkarl är Inga Karlsson. Till vänster om Inga ses Evy Kullander och till höger Inga-Britt Hejdenberg.

1983 sedan inleds en ny epok med När X med "Skollärans" dotter Åsa Jakobsson som pärkkarl.

Tio segrar i rad

Det renderade i tretton segrar i bakpärk mellan åren 1984 och 2002, varav tio "på raken" 1984-93. Notabelt är att de är tillbaka i pärkens finrum (mästarklassen) inför årets Spel.

-Så se upp, en närbo gir si aldri! Fast nu är de mest källingar. Därefter har Wall, Rone och Stånga

"lagt sig i" leken. När X med Carina Mårdbrink som pärkkarl vinner även frampärk 1999.

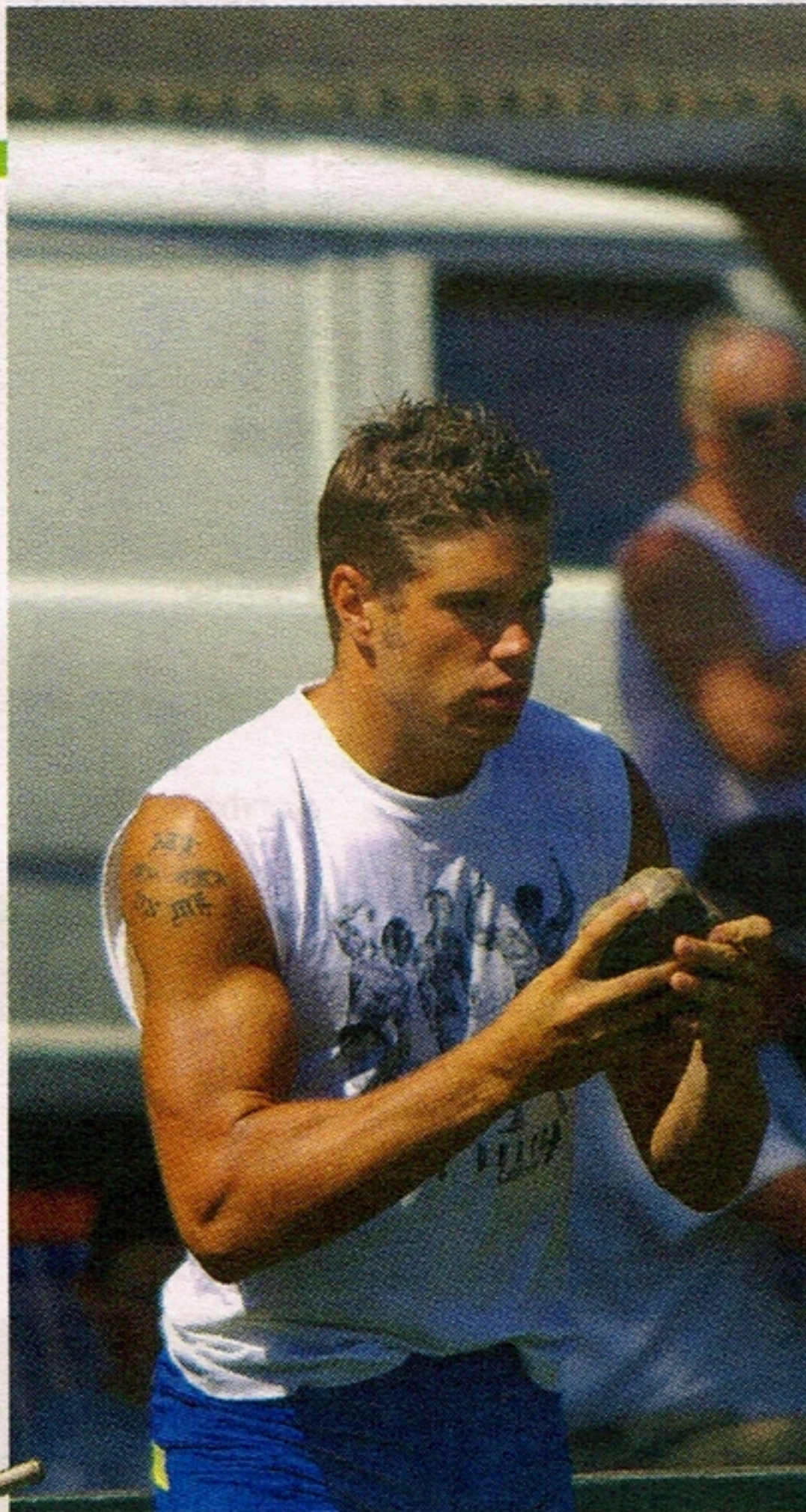
Vi kan också jubilera med att det är 20 år sedan damerna började spela frampärk på Stangmalmen. Inte nog med att Wall II, Pia Jakobsson då bryter När X:s tioåriga segersvit i bakpärk. De vinner även den historiska första frampärken med Jeanette Jakobsson som pärkkarl. Därefter tar de ytterligare tre titlar med Eva Widing som frampärkkarl

Gutnisk femkamp, gren för gren

Femkampen är en grenvis "uteslutande" utslagstävling och består numera av grenarna:

1) Ränn' ei kämp: Löpning, där man springer cirka 100 meter med gemensam start, och den eller de som kommer sist utesluts i tävlingen. Det beror på antalet startande.

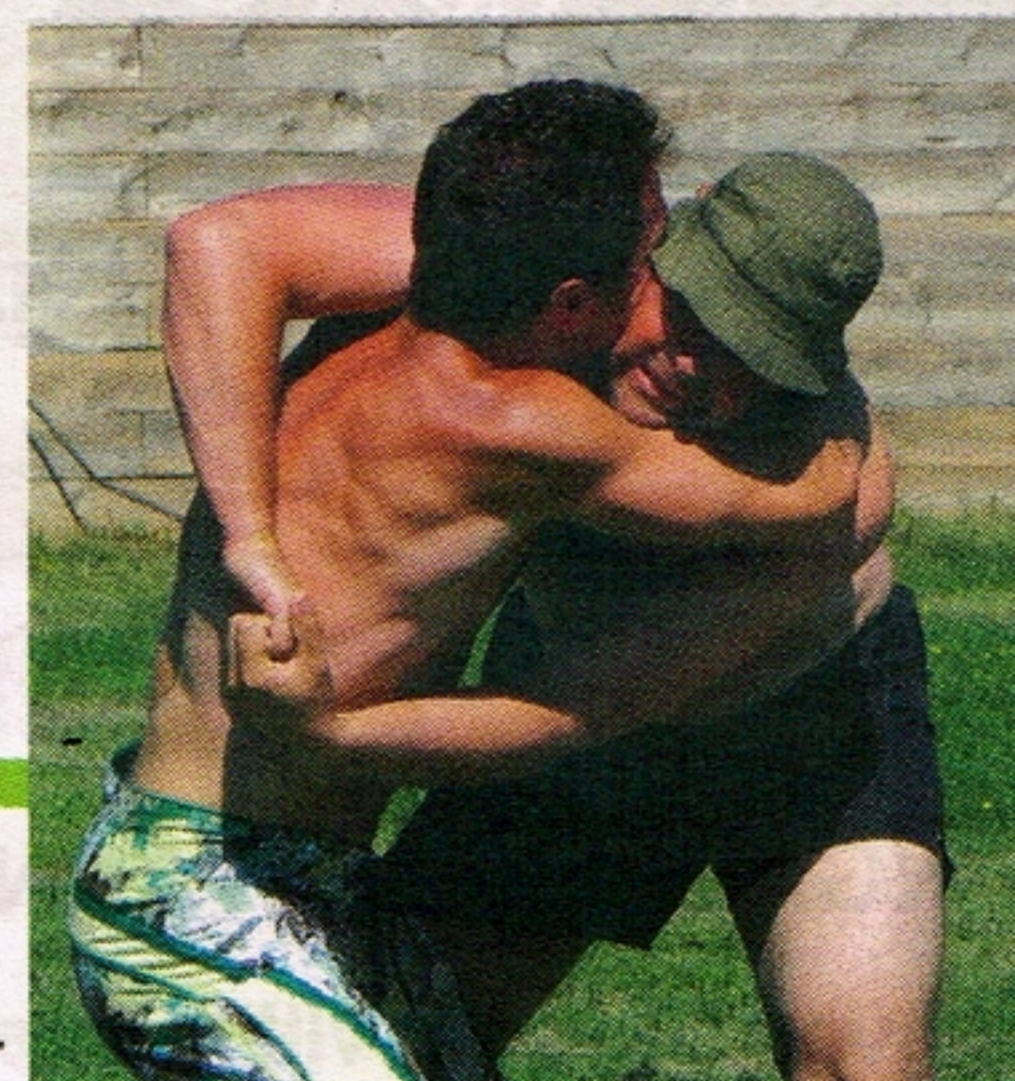
3) Längdkast med "stainvarpe": Stenvarpa utan fingertag, där det gäller att kasta längst, utan att varpan rullar. Halva sträckan som varpan rullar dras av ifrån varpans nedslagsplats. Fler gallras bort från femkampen.

2) Haugstikel: Höjdhopp. Även här är femkampen slut för deltagarna med sämst resultat. De som klarat sig vidare fortsätter med längdkast med stainvarpe.

4) Stanggstörtningg: Stångstörtning. En cirka 20 kg tung stång störs så att storändan träffar marken först och lilländan faller framåt. Längden på kastet mäts från utkastplatsen till storändans nedslagsplats. Stången måste ramla framåt i minst 45 grader. De som nått sämst resultat eliminerar. Det skall vara två eller fyra personer kvar till Ryggkastet.

5) Ryggkast: Nu återstår endast 2 eller 4 personer. 1:an och 2:an, 3:an och 4:an. I femkampen möts man i ryggkast som är avgörande gren. Man står mot varandra och fattar tag runt ryggen på varandra med kopplat livtag. Sedan gäller det att få motståndaren på rygg. Krokben är ej tillåtet. Bäst av tre kast segrar och står som segrare i den Gutniska Femkampen!

5

Varpa – även för yngre!

Samuel Jakobsson är 21 år och kastar varpa för Mulde VK, en klubb som funnits sedan 14 juli 2008. Klubben startades av bland annat Samuels pappa Janne Larsson, en känd profil i varpavärlden, och de ska kasta lagkula på Stångspelen i år.

Text: Per-Ola Nilsson

Varför började du med Varpa?

– Det är pappas fel (skratt)... Han visade mig när jag var liten, och jag hade väl inte så jättestort intresse för det då, men det har kommit mer och mer på senare tid. De senaste åren har jag tyckt det varit roligare och roligare, det blir ju så när man blir lite bättre och bättre och får ordning på hur man ska göra.

Är det en ensamsport eller lagsport?

– Det är roligare med lag, det är det ju självklart.

Vem kastar du med idag?

– Jag ska kasta i Stångspelen med pappa (Janne Larsson, Mulde VK) och Jan-Inge Ahlgren. Jag har bara licens för Mulde så det är Mulde jag kastar för i år.

Vad är målet med tävlandet?

– Att ha kul på tävlingarna! Sen gör det ju inget om man vinner.

Samuel vann SM i Centimeter 2016.

Nästa år kommer Samuel att kasta i Seniorklass vilket han tycker blir kul, med fler motståndare men han tycker att kastlängden inte är så bra.

– Kasta 20-meter är inte så roligt, då

är 18-meter bättre. Jag har provat lite grann, men jag har bestämt mig för att fokusera på bara 18 nu när det är sista året för att försöka placera mig bra. Så börjar jag nästa vår att träna på 20.

Varpa som sport, hur ser framtiden ut?

– Jag får färre motståndare, så det blir ju mindre och mindre och det är ju tråkigt. Jag har försökt få med kompisar och vissa kan väl gå med på någon mindre Mulde-tävling i och med att vi har licensfritt, men det är ingen som är sugen på att ta det på sånt allvar att de vill gå med i klubbar och skaffa licenser och så.

– Men jag tror att med licensfria tävlingar, så får man fler kastare. Det är inte gratis att gå med i en klubb och skaffa licens. Så vill man ha fler kastare så är det nog att köra licensfritt, så att man får blanda lagen hur man vill i olika åldrar. Jag har sett på våra Mulde-tävlingar, då är det ibland något barn som kommer och som får kasta med sin pappa. Det tycker de är roligt. Att man får blanda åldrarna lite. På Stångspelen är det blandade lag, det är bra. För då kan jag få kasta med pappa och Jan-Inge. Det är bättre att ha bara 18, man kunde ha tagit bort 20.

Vad är det som gör det svårt med 20?

– Det är ju stor skillnad på längden alltså, det är långt. Många tycker att det är bara att gå ner i vikt, men det blir ju inte samma sak. Man vill ju ändå ha lite tyngd på varpan för att det ska bli någon ordning på det, så att det ska sitta klokt.

Det är många som gnäller om det här nu att alla ska kasta 20 till de fyller 65, och jag tror att det gnället försvinner lite också om du tar bort 20 helt och bara kastar på 18.

Samuel Jakobsson, 21, kastar varpa för Mulde VK

Välkommen till Gotland - Idrottens Ö

USM/JSM/SM/FM

19-23 JULI 2017

I VARPA

Med stöd av

IDROTTENS Ö
Destination Gotland

Program

Ons 19/7

Kl 15.00. invigning

Talare: Svenska Varpaförbundets ordförande Lars Henriksen, Mulde Varpa Klubbs ordförande Jan-Inge Ahlgren och Distriktsidrottschef Gotlands Idrottsförbund & SISU Bo Ronsten, Nationalsång framförs av Emmalill Ljungberg, Utlämning av nummerlappar. Boksigering av Johanna Svanborg.

Tors 20/7

Kl 08.30 Lagkula för damer, herrar, oldboys t.o.m semifinal.

Fre 21/7 Kl 08.30

Centimeter samtliga klasser.

Kl 13.00 Lagkula Ungdomar startar.

Kl 13.00 Oldboys final.

Kl 14.00 Herrar.

Kl 15.00 Damer (direktsändning i radion).

Lör 22/7 Kl 08.30

Individuell kula till och med semifinal, match om 3-4 pris kastas. Juniorer och ungdomar, oldgirls, oldboys B-SM herrar kastar final.

Sön 23/7

Kl 08.30 Herrfinal senior.

Websänds

Kl 10.30 Lagkula final ungdomar.

Kl 12.30 Damfinal senior.

Prisutdelning och avslutning efter avslutad finalkastning. Med reservation för tidsförskjutning, tävlingsledningen förbehåller sig rätten till ändringar.

Mulde VK i samarbete med Svenska Varpaförbundet inbjuder till mästerskapstävlingar i varpa.

Tävlingsplatsen är belägen vid Tomsarve i Eksta.

Det finns ett flertal boenden i närheten såsom Fröjel Resort, Djupvik Hotel, samt Sandhamns Camping. 10 km norr om Eksta ligger Klintehamn och där finns boende på Varfsholm och Snäckan.

Datum & Plats: 19-23 juli 2017, Tomsarve Eksta
Startavgift: 150 kr/diciplin. (50kr/deltagare i administration) Ungdom endast 75 kr /diciplin.

Anmälan: Anmälan senast 17 juni 2017 till Janne Larsson, Epost: centrumnolla@hotmail.com
Bankgiro 334-5949

Information: Ordförande Jan-Inge Ahlgren tfn 073-6667599 Epost: varpanolle@outlook.com
Janne Larsson tfn 070-4376170 Epost centrumnolla@hotmail.com

Bokning av resa & logi: Kontakta Idrottsresor på telefon: 0771-223350 eller via Epost: idrottsresor@destinationgotland.se specialpriser både för deltagare och medföljande.

Ta med familj & vänner: Alla som deltar i arrangemang inom Idrottens Ö reser till våra förmånliga idrottspriser. Tar du med familjen eller vännerna erbjuder vi även de samma fina förmån. Mer information om våra fartyg, turlista mm finner du på vår hemsida, www.destinationgotland.se
Varmt välkomna hälsar Mulde VK & SVF

Pärkspelet

Text: Mikael Nilsson

PÄRK är en gotländsk bollsport som spelas på gräs mellan två lag med sju spelare i varje lag. I spelet finns det inga skydd och beröring mellan lagen är inte tillåten. Bollen är stor som en knytnäve och man slår med handflatan. Bollen slås efter en studs eller på volley och är död när den studsat två gånger och stannat. Spelet går ut på att slå bollen så långt att motståndarna inte kan få tillbaka bollen.

och möt bollen fram och tillbaka på volley och efter en studs i marken. Efter hand öka hårdhet i slagen för att få så matchliknande som möjligt. Ägna tid med varje moment först innan själva spelet, så att alla momenten behärskas. På detta sätt blir det enklare att lära spelet. Boll finns att köpa på kansliet.

BÖRJA SPELA

Lagen delas i lika stora lag. Låt spelet börja med instruktion av tränaren. Gå vidare i spelets gång med hjälp av tränaren. Sök gärna upp en förening eller lag om du vill fortsätta spela pärk.

TRÄNINGSPLANER FÖR SPONTANIDROTT I VISBY

Tingshusplan vid vattentornet är populärt från mitten av juni till Stångspelen. Fotbollsplaner och hårda gräsytor duger bra.

Utelaget (anfaller) ställer upp med 3 spelare längst fram varav en servar "huggaren". De andra två är kasmötare. Två spelare är mitt på planen som mittfält, dessa täcker ytan bakom "kasmötare". Två spelare längst bak, de som slår längst och kallas för "långdriv".

Vandrare, personen som slår första slag, serv (hugg), står mitt i planen och efter slag ställer sig spelaren på nästa "huggarens" plats och blir "vandrare".

Innelaget (försvararna) ställer upp med två kasmötare vid kaslinjen. Pärkkarlen står vid rutan och slår den första bollen så långt det går.

RUTAN "PÄRKEN"

Rutan utgörs av två ribbor som är 210 cm och är sidlinjer och fram och baksticka 70 cm. Från servlinjen "ståitu" är det 8 meter till framstickan. Bakstickan ska ligga på linjen som heter "baken".

PLANEN

Gräs 30 meter bred med sidlinjer och längd ca 50 meter. Linjer markerar mittplan som är det stridbara området "kasområdet".

Mitt på planen markeras två parallella linjer med 10 meter mellan. Detta området är "kasområdet", det området som lagen kommer att tävla om. Linjerna har namnen "ståitu" och "baken". Ståitu - linjen där inslagaren slår första slag, serv "hugg". Baken - bakstickans linje.

RÄKNESÄTT

Räknesättet är ett gammaldags räknesätt ge och ta, förmodligen från medeltiden och är indelat i två mo-

ment. Ett lag ska ta "kas" det kallas för utelag. Det andra laget ska försvara och kallas för innelag.

KAS - "Spel på kas" moment att ta mark. Vid spel på kas ska utelaget ta de 10 meter mark som är mellan de parallella linjerna "ståitu" och "baken". Vid spel på kas ska utelaget försöka ta all mark mellan linjerna. har alla spelarna ett slag. Den mark som utelaget vinner markeras med en kaspinne. Alla sju slag är slagna eller när all mark är tagen är det kas i bakstickan eller på pärkspråk "kas i baken". När lagen byter sida ska kaspinnen stå kvar för kaspinnen markerar kaslinjen. Lagen byter sida. Innelaget ska gå ut och ta den kas som kaslinjen markerar. Det nya innelaget ska försvara och nu blir spelet på vunst.

VUNST - "Spel på vunst" nu är det spel om poäng. "Kaslinjen" är nu den

linje som utelaget ska passera och få bollen död. Utelaget har sju "hugg" att få bollen död bakom "kaslinjen". När dom lyckas få bollen död får de tio poäng. Lyckas inte laget ta "kaslinjen" får innelaget tio poäng. Vid vunen poäng är det ny omgång "om på kas". Lagen står kvar, kaspinnen tas upp och utelaget ska nu ta kas.

POÄNG

Tar lagen som tior efter spel på "vunst" 10, 20, 30, 40. Spel till 40 poäng innebär en "lek". Vunnet spel i bäst av tre "lekar" exempelvis 40-30, 20-40, 40-10 eller i två raka 40-30, 40-10.

SLAGET PÅ BOLLEN

Det är viktigt att träffa rätt i handen. Med öppen hand, lätt kupade fingrar, träffa bollen på fingrarna och bolla såsom en racketspelare. Prova slå bollen rakt upp tills du känner dig behärska träffen i handen. Bollen ska inte ta i flatan, den får ingen fart där.

TRÄNING

-Inslagning i ruta (serve) på gutamål att slå "hugg". Slå bollen med handen in i rutan. Börja nära och öka avståndet efterhand så man känner att "hugget sitter". Rutan är 70x210 cm.

-Slå bollen långt (längdslagning mellan spelare) på gutamål att "vädre". Börja med att kasta bollen som en lyra med helst ett underarmskast. Efter en studs slår spelarna bollen till varandra och fortsätter att bolla, och börjamed 10 meters mellanrum och öka avståndet mellan spelarna efterhand.

-Möta bollen (bolla mellan spelare med korta slag) "kasmötning". Prova med 3-4 meters mellaMatchum, slå

PÄRKPLANSKISS

med lagens grunduppställning

MINNESRUNA

Text: Mikael Nilsson

Karl-Gustav Runander

Karl-Gustav Runander är född i Linde och uppväxt i Stånga ett stenkast från Stanggmalmén. En plats som mycket av hans liv kom att kretsa kring. Som granne till familjen Dahlgren blev KG lekkamrat med Anders Dahlgren. KG började som pärkspelare i Stånga IF, blev sedan varpakastare och senare aktiv i Föreningen Gutnisk idrott. I föreningslivet var KG trogen, han hade aktivt medlemskap i 18 föreningar. Han hade GIs guldnål samt RF:s guldnål.

Yrkeslivet började som bonddräng i Stånga, därefter smideshantlangare som ledde till arbete vid Gotlands Bilägares verkstad AB med flytt till Visby 1948. Det följdes av arbete vid Gotland Trädgårdsprodukter där han blev kamrer. Vägen gick till att bli ombudsman för

Gotlands köpmannaförbund där han efter nedläggningen i början av 1970-talet fick anställning vid Gotlands Artilleriregemente med graden styckjunkare. KG avslutade sin yrkeskarriär vid Militärkommando Gotland. Där han var intendent på FUBs Kursgård på Fårö där han gick i pension vid 67 års ålder 1989.

I föreningslivet var KG aktiv som skattmästare och ledamot i styrelsen i FGI i 45 år och som hedersledamot. Han var var hängiven de gutniska lekarnas kultur och Stångaspelen. I Wisby Bollklubb tävlade KG som varpakastare vid spelen 2016 i klassen stamfar, 94 år.

I december 2016 gick KG bort men han kommer att vara ständigt närvarande hos oss på Stångaspelen.

Karl-Gustav Runander i mitten. Vid förra årets Stångaspel tävlade KG i varpa, 94 år gammal.

Imponerande prissamling under tre generationer

Text och foto: Bertil Westberg

Det finns säkert en hel del digra prissamlingar inom den gutniska idrotten på Gotland. En sådan finns hos Janne Nilsson, Alvare i När.

Prissamlingen täcker hela Stångaspelens historia under tre generationer och började 1924 med Jannes farfar **Valfred Nilsson** som pärkkarl i När I, som vann bakpärken där han även fick pris som bäste pärkkarl. Laget vann den första pokalen som var "Gotlands Idrottsförbunds vandringspris". Valfred Nilsson fick även "Gotlänningens hederspris" och "Gotlands Allehandas hederspris".

1949 förekommer Jannes far **Allan "Alvare" Nilsson** för första gången som pärkkarl i parkens prislistor för seniorer. Hans lag När blir tvåa i rekrytklassens bakpärk efter Lokrume. 1950 tar Allans lag klivet upp i mästklassen och 1956 börjar Allan som pärkkarl i laget med många segrar i bakpärk men han fortsätter att spela pärk ändå in på 80-talet.

Jan Nilsson som representerar den tredje generationen finns med i När III som pärkkarl i prislistorna från 1977 och fram till och med 2000. Första gången i bakpärkens mästklass med När III var 1985 och då blev det en tredje plats. Sedan följde det tre förstaplatser, åtta andraplatser och sex tredjeplatser i bakpärkens mästklass. Janne spelade även frampärk i När III med Håkan Nilsson som pärkkarl och där blev det fem förstaplatser, nio andraplatser och fem tredjeplatser i frampärkens mästklass.

Här poserar Nårs segrande bakpärkslag, som 1924 också blev tvåa i frampärk. Bakpärkskarlen **Valfred Nilsson** är från vänster stående som nummer tre med dåtidens T-shirt.

Allan Nilsson, Alvare avslutar sin pärkkarriär i gubbklassen där han flera år i rad vinner pris som bäste pärkkarl.

Laget vinner 1990 både fram- och bakpärk som annars dominerades av Lau. **Jan Nilsson** står som nummer tre från vänster i bakre raden.

Intervju med pärklaget Wall II

De slutar på topp!

Ni som följer Stångaspelen på sociala medier vet att ett Mästarlag Töiser har valt att lägga bollen på hyllan. Jag talar om Wall II, ett damlag som satt sin prägel på Stångaspelen under många år, men som nu som sagt valt att lägga ner laget.

Lagbild

Detta fick mig att undra över orsaken till detta beslut, eftersom det tar en del tid att komma upp i spelsystemet. Jag kastade ut en trevare till Anita Gandå som ju sitter i samma hus som kansliet till FGI finns, om att jag ville intervjua någon ur laget. Eller varför inte hela laget!

Det visar sig att de flesta är på "hugget", så vi samlas en eftermiddag i Idrottens Hus. Mia Larsson, Anita Gandå, Pernilla Wessberg, Nettan Hansson, Suzanne Larsson och Eva Widing är det som dyker upp och Pia Jakobsson hade väldigt gärna varit med, men hade förhinder. Och här ska sägas att det finns en del personer i laget som kommit och gått under åren, men ingen nämnd – ingen glömd.

Hur började det hela?

Pernilla Wessberg börjar med att berätta att en del av deras män tränade i Lillatlings.

– Och då var vi där och tyckte att va sjutton, vi måste ju också vara med i det här.

Man började träna 1983 och så var man med i Stångaspelen året efter som Lillatlings II. Här flikar Suzanne Larsson in att hon spelat tidigare i ett annat lag och började spela redan 1978.

–Då var jag tre år! säger Eva Widing. Träning skedde på Paviljongsplan och man berättar att det gick ganska lätt att ta sig upp i systemet, att laget efter sju år var uppe i Mästarclass. Och när laget är framme vid 1994, är man i final. Där möter man ett lag som vunnit Mästarclassen i tio år i rad, och man spelar i två timmar och tio minuter.

– Och i tredje Pärken hugger deras pärkkarl ut sista hugget, får inte ens igång spelet, och alla vi stod bara och stirrade, vi fattade inte först. Det tog några sekunder innan vi började vråla liksom, och då skrek vi så alla andra slutade spela! säger Mia Larsson.

Dubbel seger två år i rad

Och glädjeruset blir inte mindre av att man även segrar i den nya klassen

Frampark för töisar, och man tar alltså dubbel seger detta år. Året efter, 1995, lyckas man återupprepa bedriften med dubbel seger, och här pratar alla i mun på varandra om det är så att inget annat lag har lyckats med detta; dubbel vinst två år i rad...?

För kalenderbitaren finns det ju en bok, Stångaspelen 75 år, om det är så att man vill kolla upp detta, men vi lämnar detta därhän. För här kommer bilder fram på laget och nu pratas det om vem som var gravid och när vem kom med i laget.

Här firar Wall II första vinsten i Mästarclass 1994

Vid det här laget känner jag att det här verkligen är ett kompisgäng. Man pratar i mun på varandra, skrattar och kommenterar, och minns det hela som en väldigt stor del av allas liv.

Vem har varit Pärkkarl?

Pia Jakobsson i Bakpärk och Nettan Hansson i Frampärk.

– Men sen har det ju ändrat sig, Eva du har ju stått och Anita har ju stått i Frampärken, Mia har stått i Bakpärk. När Pia bröt armen tog vi in Anki Hallin, säger Pernilla.

Namnen duggar tätt här och det framkommer att många spelat på pärkkarlsplatserna.

– Så det här har varit våran styrka genom alla år, att vi har bytt, det har varit att man får gå bak eller då får du gå dit eller dit, säger Mia.

– Vi kunde byta mitt inne i en match, lägger Suzanne till.

– Och det kanske inte är så jättemånga som brukar göra så, säger Anita.

Det här att man har bytt plats med varandra, att alla i laget har fått prova alla positioner, har varit viktigt för laget.

Tråkigheter i svarta lådan

Förutom att lägga mycket tid på den fysiska träningen, har laget även tränat mentalt.

– Vi körde ju den här psykologiska... "svarta lådan"... , säger Pernilla och alla fyller i med - prestationspsykologin! Detta gjorde man som en lärgrupp och man jobbade mycket med att klara av att hantera press. Det hela gick ut på att tänka sig en svart låda, där man öppnade locket och la alla missar och tråkigheter i.

– Kommer ni ihåg den där om finnen, säger Eva. – Vad sa finnen när han fick en kniv i ögat? Tur det inte var en sax! – Ja, den körde vi kommer jag ihåg, säger flera.

Att göra såna här saker har varit för lagbygget, att göra roliga saker ihop. Alla är överens om att det har varit för att det inte ska hänga på en person, att det är alla i laget som gällt.

– När vi var som bäst då var vi ju över hela plan, det fanns inte ett hål någonstans, säger Pernilla.

Så varför sluta?

Att lägga laget på hyllan har varit något man pratat om i flera år. Så detta är något som kommit succesivt, att beslutet har fått mogna fram. Man hade ett möte förra året innan Stångaspelen där det bestämdes att det var sista året man spelade. Och att komma tillbaka finns inte på kartan, nu är det yngre som ska komma fram. På frågan vad man tänkas kan skicka vidare till andra, yngre lag svarar man att glädjen och att trivas tillsammans är de viktigaste faktorerna.

– Glädjen att liksom njuta av att man är ett bra gäng, och man har en kompisanda och man trivs tillsammans. Som jag brukar säga att det är en ynnest att få stå här på pärkplanen, det är en ynnest att få vara här för att det är så häftigt, säger Pernilla.

– Jag tror att om man ska skicka med något som man ska tänka på så dels så ska man prata om vad man vill med det och sen ska man ha glädjen i det, man ska ha kul ihop, avslutar Mia.

Ja, det här är ett gäng vinnarskallar med en enorm ödmjukhet och kamratskap. Och häri ligger möjligen deras storhet som lag. Jag önskar alla i laget en fantastisk "pension"

Text: Per-Ola Nilsson, kanslist på FGI

Att man är ett damlag visas här med största tydlighet. När kommer ett herrlag med barnvagnar?

GUTNISK FEMKAMP

125 ÅR

Den gutniska femkampen fyller i år 125 år.

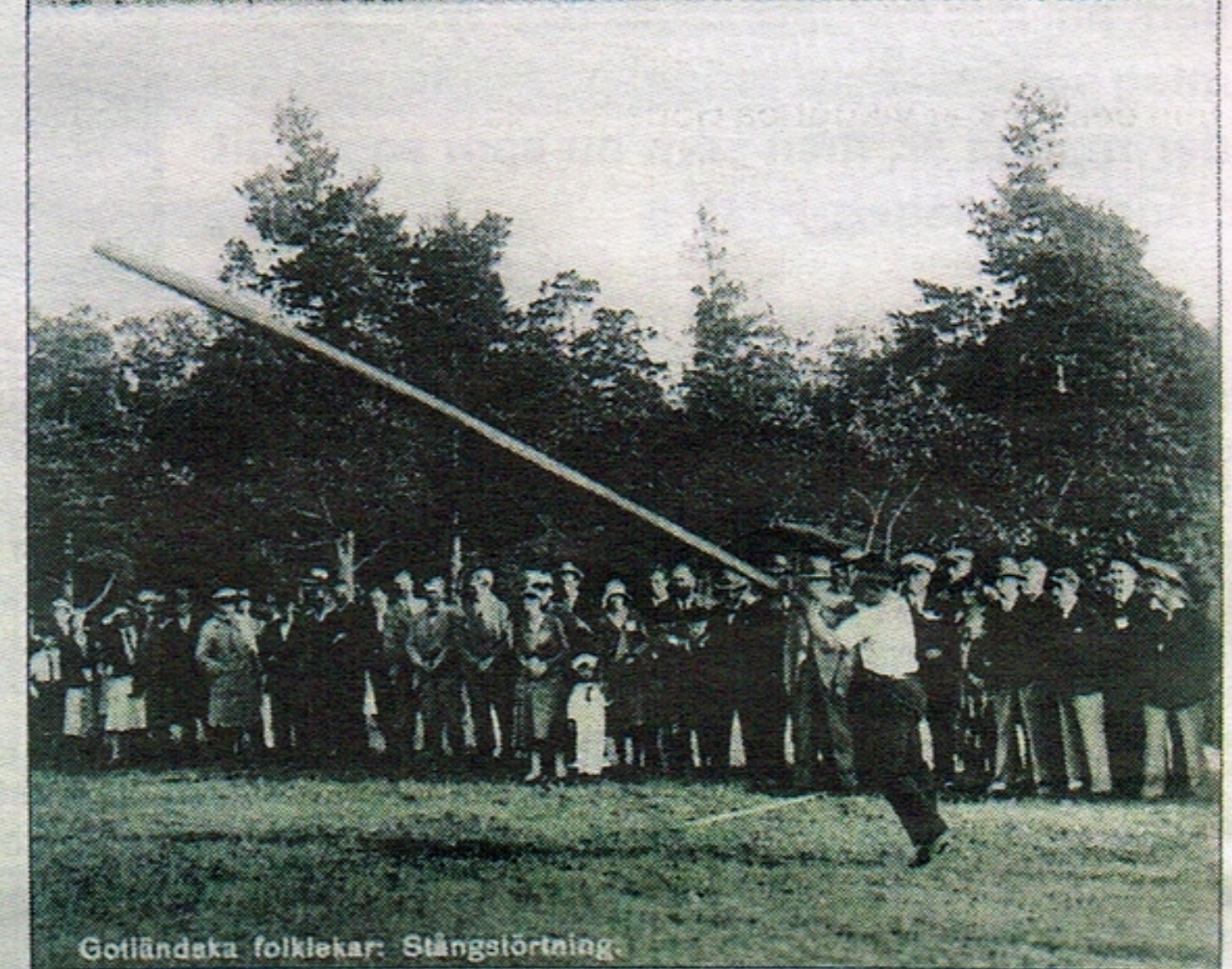
Den första gutniska femkampen ägde rum den 31 juli 1892. En kommitté för de allmänna idrottstävlingarna på Gotland tyckte det skulle vara på sin plats med en gutnisk - eller som det då hette - gotländsk femkamp. Förebilden kan vara den grekiska femkampen på det olympiska programmet daterat 704 f. Kr.

Den första gutniska femkampen gick till enligt följande:

Längdkast med stenvarpa, 1,7 kilo, stångstörtning för de fem bästa varpkastarna,

langgstikel (längdhopp) för de fyra bästa stångstörtarna, löpning 100 meter för de tre bästa längdhopparna och slutligen ryggkast för de två snabbaste löparna. Grenarna förutom att langgstikel blivit haugstikel (höjdhopp) är de samma fast i en annan ordning.

Nu är det först ränt' ei kämp, längdkast med stenvarpa, haugstikel, stångstörtning och ryggkast som gäller.

Gotländska folklekar: Stångstörtning.

Tävling i de gamla gotländska idrottslekarna

Fram- o. Bakpark • Varpa • Stångstörtning • Gotländsk femkamp • Ryggkast • Skämttävlingar

Förtävlingar i park lördagen 30.6 kl. 13:00

Uppvisning av brukshundar söndagen 1.7 kl. 13:00

Kl. 14:00 Gymnastikuppvisning (Husmodersgymnastik)

Uppvisning i tyngdlyftning

STORSLAGNA BASARANORDNINGAR

Lärkparken lördagen den 30 juni från kl. 20:00

och söndagen den 1 juli från kl. 16:00

Program:

Kl. 9.30 Idrottsrådets Kontraktspresten Arvid Rühr.
 Kl. 10.00 Tävlningar i park och varpa tege sin början.
 Kl. 13.00 (omkring). Hunduppvisning.
 Kl. 14.00 (omkring). Gymnastikuppvisning och Tyngdlyftning.
 Kl. 18.00 Tävlning i Stångstörtning, Gotländsk femkamp, Ryggkast, Skämttävlingar.
 Kl. 20.00 Prisutdelning. Förrättas av Kommandören Arvid Hägg.

Stångaspelen 2017

Fem dagar Guta-olympiad

12-13-14-15-16 juli

HUVUDSPONSORER:

Sparbanken Gotland

GOTLANDS MEDIA

HULTGRENS
Mark & Anläggning AB

Samarbetspartners:

Gotland.net
Vi kan Gotland

DATA & TELE
KOMMUNIKATION AB
Gotland

Gotlands Slakteri
Aktiebolag

IDROTTENS Ö
by destination > GOTLAND

Betongindustri
HEIDOLBERG CEMENT GROUP

TRF KONSULT
Vi ger ditt företag bättre ekonomi

Kungakronan i pärk är kvar i Lau!

— Av ANDERS MATSSON —

Kungakronan i pärk återfinns efter årets Stångaspel ännu ett år i Lau. Lau III med Torgny Larsson i bakpärken och Bernt Hedin i frampärken upprepade nämligen dubbelsegern från i fjol och blev nästare i både fram- och bakpärk. Många initierade menade på att det inte var samma spelstyrka i Lau-trean som de senaste åren men ändå var det ingen som kunde knuffa ner laget från mästartronen. Dominansen var emellertid inte total utan det var först i det avslutande dubbelmötet mot När IV som avgörandet kom till stånd.

I bakpärken var laget så att det blev direkt avgörande om det skulle bli Torgny Larssons Lau III eller Torsten Smittbergs När IV som skulle stå som segrare efter söndagskvällens match. Under lördagsspelen vann nämligen de fem mästartroarna över varandra, så tre lag stod på en förlust inför det sista avgörande mötet. I och med att När IV föll mot Lau III med 40-20, 40-30 blev När III med Jaan Nilsson som pärrkarl tvåa. Detta ungdomliga lag har nu på allvar blandat sig i den absoluta toppen och en Stångaspelsseger kan mycket väl komma redan nästa år.

Även Stånga finns med i denna diskussion medan Burs II föll ur mästartklassen. Upp kliver i stället Gothem II med Mikael Olofsson som pärrkarl. Gothemlaget tar förresten steget upp

även i frampärk, där Johnny Petersson är pärrkarl.

Mindre träning

Är Lau laget inte lika dominerande, kan det i första hand bero på att laget tränat mindre i år. Åtta bakpärkssegrar i Stånga sedan laget började spela ihop för 15 år sedan minskar kanske motivationen något. Sedan När vann 1982, har det nu blivit fem raka segrar i pärkens blå band för Lau III och det vittnar ju om suveränitet.

Det är dock små marginaler som avgör vem som går segrande ur leken. Efter lördagsförlusten mot När III spände även "Närfyran" slutsegrarna i söndagskvällens avgörande match.

Det är synd att något lag måste förlora en sådan här match, då de agerande spelarna verkligen bjuder på fin underhållning med både slag, spark och taktiska drag. Inte minst den gamle räven Bertil Karlsson i Lau visade hur man placerar en boll i ett viktigt läge vid näst sista hugget i matchen mot När. Sista hugget placerade Torgny Larsson löst och godkänt taktiskt och segern var bärgad ännu ett år. Lau har nu ett förkrossande segerfacit i päerken.

Trots ett regn på tidig eftermiddag var det ett fint pärväder med nästan ingen vind alls och utan bländande sol.

Utan förlust

I frampärken, där Bernt Hedin är pärrkarl, gick Lau III igenom utan att förlora någon match. Två tappade "laikar" mot När III (10-40) och mot Silte II (25-40) kan noteras på förlustkontot. Här inträffade det sensationella att När IV ramlade ur mästartklassen och Gunnar Ivarsson och hans manna får nu kämpa hårt för att ta sig upp igen. När III med Claes Pettersson som frampärkarl klarade inte helt oväntat en andraplats och hade förresten även 30 med mot Lau i avgörande päerken. Mycket mindre segermarginaler kunde det således knappast bli. Även här går Lau laget alltså inte säkert i framtiden.

Silte II med Torbjörn Nilsson som pärrkarl spände också Lau och även här blev det 40-30 i avgörande päerken, Siltelaget belade en hedrande tredjeplats i detta getingbo.

□ Två pärveteraner som inte skulle missa ett Stångaspel för allt smör i världen. Erik "T-riken" Nilsson pekar för Fritz Pettersson, båda från Burs, och konstaterar att "så skulle vi ha gjort på vår tid".

□ Torgny Larsson förde sitt Lau III till den åttonde mästartsegern i bakpärk. Torgny är lika säker med fötterna som med händerna och här får han iväg en lyckad spark i finalen mot När IV.

□ — Otroligt. Sylve Nilsson i Burstväan har just gjort en dundermiss och vill helst sjunka genom jorden.

FOTBOLL

Maradona

NEAPEL (TT-UPI)

Namnet Maradona är inte alltid gångbart i fotbollskretsar.

Det har superhjälten Diegos bror Hugo fått erfara.

18-åriga Hugo spelar i hemlandet Argentina för div-I klubben Argentinos Juniors. Nu vill han spela i samma liga som sin storebror.

Men det är lättare sagt än gjort. Fyra klubbar i italienska ligan har inte napat på Hugos trevare.

Kanske broder Diego kan lägga ett gott ord för Hugo? Om det nu hjälper!

Fjärde raka för När bland pärvdamerna med exakt samma lag trots barnafödande

— Av ANDERS MATSSON —

I damernas pärvävlings handlar det bara om bakpärk och här tog nu När

sin fjärde raka seger. Åsa Jakobsson, som är pärrkarl, har också lyckats behålla samma lag i alla år sedan man

övertog mästartiteln från Rone 1983. Till och med barnafödande har parerats in för att inte kollidera med

Stångaspelen.

Åsa är den klart dominerande pärvkarlen i klassen för "Mästartöisar"

men har givetvis god hjälp av sina medspelare. Laget förlorade en pärv under söndagen mot Rone. Annars vann "närtöisarna" samtliga matcher komfortabelt.

Anmärkningsvärt bland damerna är att de mer och mer närmar sig herrarnas spelkapacitet genom att de nu sparkar så det står härliga till. Inte bara i mästartklassen utan även lägre ner i klasserna visas det ett utmärkt spel.

De fastländska lagen och "töisarnas" pigga och positiva spel är glädjande inslag bland de många herrlagen på de 13 planerna. Sävetöisar med Lissa Sigrén och pärvkarl ramlade ur mästartklassen medan Burs lag åtta med Kerstin Österberg som pärvkarl tog steget upp i mästartklassen.

Efter tre härliga gutniska dagar på Stangmalmen skedde prisutdelning som började vid halvåttatiden och även här utmärkte sig Pärkens vänner från Göteborg genom att tacka för sig och enligt egen utsaga har de nu puffat ner både "Änglarna" och Patrik Sjöberg från idrottstronen i Göteborg.

Nästa år blir det spel i klass III för göteborgarna, som är det första fastlandslaget i Stångaspelens historia som klarat sig vidare från rekrytklasserna.

□ Närtöisarna har t o m kunnat parera in barnafödandet så fint att de haft möjlighet att bli pärvmästare i Stångaspelen fyra år i rad med exakt samma lag. Fr v ses Carina Mårdbrink, Susanne Smittberg, Åsa Jakobsson, Mona Kolmodin, Lotta Jakobsson, Siv Larsson och Christina Larsson. (Foto: Anders Mattsson)

Jimmie Carlsson, 19, 5-kampsvinnare

HOPPET SOM AVGJORDE

— Av LARS-ERIK LARSSON —

Aldrig tidigare i Stångaspelens historia har man väl sett så mycket folk på "centrecourten" en lördag som detta år.

När vädret är som det var i lördags, så skockas man kring den gamla hockeybanan.

— Säkert är det väl minst 2 000 personer här. Och så många har vi nog aldrig haft en lördag, sa speakern Bengt Wallin.

Och aldrig har man väl sett en mera kämpande "verste källing pa stangg" som Åsa Jacobsson från När.

Åsa Jacobsson — mera känd som fotbollsspelare i Dalhems framgångsrika division I-lag (serieledare) — kan det här med arena-idrotter också.

Speciellt hennes match mot Kerstin Österberg, Burs bejublades av den 2 000-hövdade publikskaran som gassade sig i solskenet.

— Vilken tjej. Tänk att kunna hålla sig kvar på stängen trots så mycket stryk, var en spontan kommentar från en fastlänning.

Åsa gav sig aldrig, men fick ändå ge vika.

— Kämpigt, men oj så skojigt att få tävla i Stångaspelen, tyckte Åsa.

Att hon även är duktig fotbollsspelare och på väg att föra Dalhem till nya allsvenskan 1988 kunde Bengt Wallin också delge publiken.

Molly bäst

Vinnare på stängen i Stånga blev dock inte Åsa Jacobsson. Men väl en annan fotbollsspelare i Dalhem, Molly Jansson, nu tävlande för Vallstena.

Molly besegrade i finalen Eva Wahnström, en Levide-tös, som spelat fotboll hon med i fastlands-sammanhang, för Hemse BK, som är med oftast i Stångaspelen.

— Man viker ju inte för traditionerna, sa Eva skrattande.

2-0-förlusten på stängen mot Molly bekymrade inte Eva det minsta.

Hon var i final även i rövkrok och här blev det seger med 2-0 mot Lena Bodin från Roma.

I sparke bleistre blir Marika "Ols'n" från Stånga aldrig för gammal eller urtråkad på att återkomma till Stangmalmen. Marika klarade snabbt av alla "hinder"

på vägen till finalen. Här mötte hon Molly Jansson och visade vad rutin betyder på området — snabb 2-0-vinst.

— Roligt att man ännu hänger med, skrattar "Ols'n".

Skön prägel

Tjejerna i nämnda gutniska idrottslekar har satt en väldigt skön prägel på lördagens arena-program. Låt det förbli så även i framtiden. Då bör Anders Dahlgren & Co jubla av förtjusning. När sen Skåne ställer upp och en tjej från Upplands Väsby, ja då visar det ju lite av spridningen liksom.

Tretton tävlande kom till U-5-kampen. Här faller man bort undan för undan i 100-metersloppet, längdkastet med varpa, höjd, stångstörtning samt avslutande ryggkastet.

19-åriga Jimmie Carlsson, Visby-kille som tävlar för Sandön (!) rev två gånger i höjd, samlade sig, peppades av andra Sandö-kompisar och klarade i tredje försöket, gick till final. I ryggkastet slog han Jonas Kysinger, Vall och blev 5-kampsvinnare.

— Härligt! Det här har jag kämpat för, säger Jimmie.

Han är strålande glad. Det är tydligen något enormt fint att vinna i Stångaspelen.

Fin stämning

Skämttävlingarna även på lördagen växer ut och blir alltmer intressanta. Sen spelar förstas väret stor roll... Men maken till show och stämning som denna lördag har aldrig upplevts i Stånga-spelens historia. Låt det för guds skull bli en fortsättning följer, till glädje för alla.

□ Jimmie Carlsson, 19, från Visby men tävlande för Sandön (!) klarar höjden i sitt tredje och sista försök, annars hade han varit borta från 5-kampen. Nu vann han denna i stället. (FOTO: LARS-ERIK LARSSON).

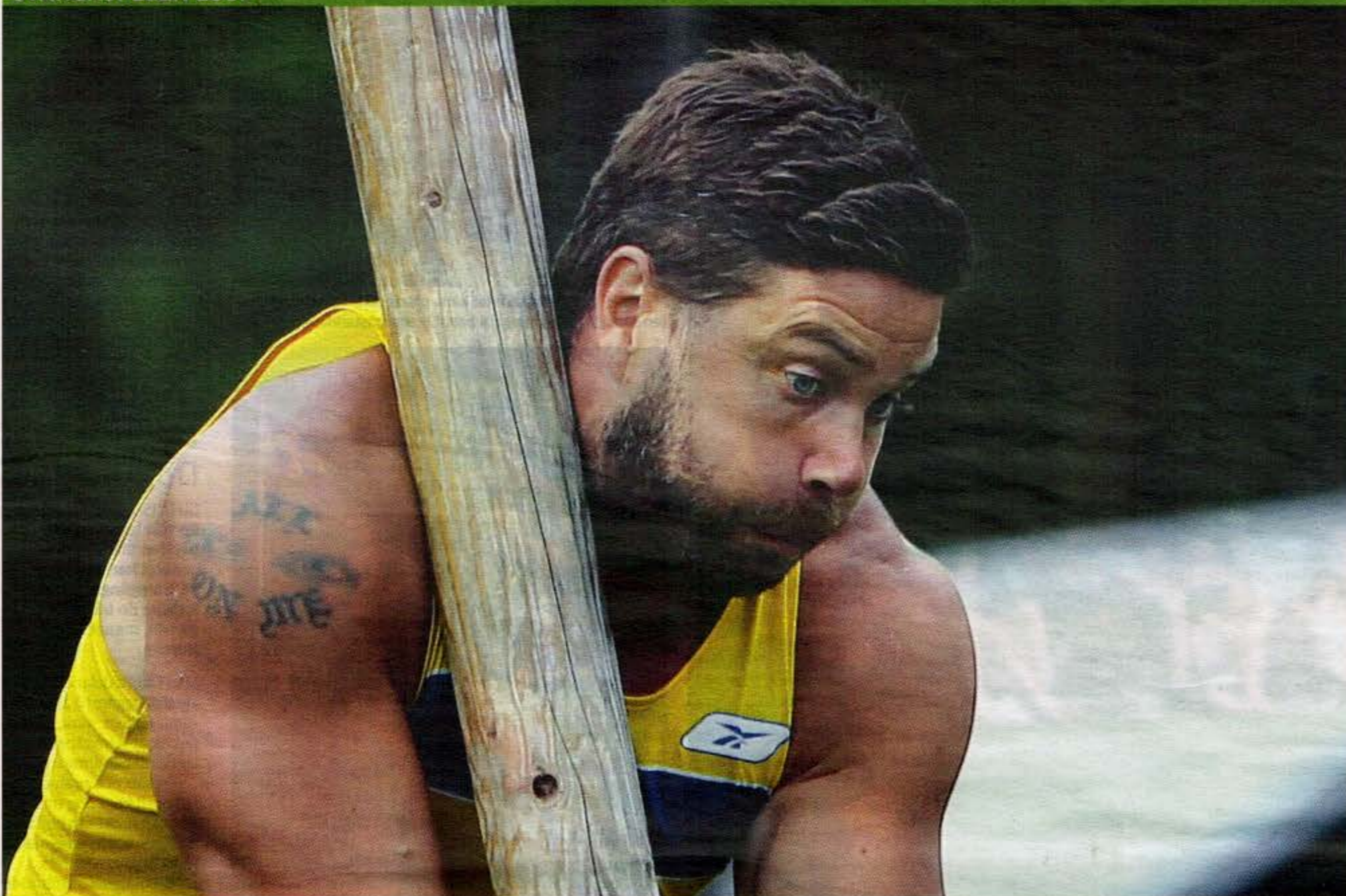

□ En bejublad match på "stangen i Stånga" där Åsa Jacobsson, När är illa ute mot en vilt sluggande Kerstin Österberg från Burs.

□ IF Varpa tog hem yngre pojkar i varpa genom den här duktiga trion, Per Johansson., Tomas Larsson och Erik Johansson.

STÅNGASPELEN 2017

18-FALDIG. Erik Larsson är omutlig. På söndagen kammade han hem sin 17:e raka seger (18:e totalt) i femkampen.

Foto: Carl-Henrik Fridén

Monster-Erik tangerade rekordet

GUTNISK IDROTT

Lika överlägsen som vanligt. Nu är Erik Larsson endast en ynka seger från att knäcka Erik Hedins monsterrekord.

År efter år har Erik Larsson så sakteliga krupit allt närmare Erik Hedins rekord på 18 segrar i Stångaspelens femkamp. Första segern kom redan 1999 – men först nu är den sistnämndas försprång uppätet.

På söndagen tangerade nämligen Larsson Hedins rekord efter en imponerande uppvisning.

– Det här har man tänkt på i tio år. Man har undrat

om det överhuvudtaget är möjligt och om man kommer hålla sig skadefri och så. Det känns otroligt skönt att tangera och äntligen kunna slappna av lite, säger Erik Larsson.

Nästa år kan alltså Larsson fullfölja drömmen och bli ensam herre på täppan – med minskad press på sina axlar.

– Det är inte samma press som i år. Nu ska man bara se till att ta en seger till när man

lägger av. Erik Hedin var ju 46 när han tog sin sista seger så jag har nio år på mig.

Vägen till final blev en sedvanlig promenadsträcka för Larsson, som tog sig igenom löpning, kast med stenvarpa, höjdhopp och stångstörtning utan vidare bekymmer. I finalens ryggkast väntade en gammal antagonist i Petrus Sundevall, som Larsson tidigare mött i final.

– Han dansar med och blockerar mycket, men det gick vägen. Han är duktig, men jag hade ett övertag i dag (läs i går).

Ett nytt världsrekord i stångstörtnings-VM, som petades in emellan amatör-

klassens femkamp och mästartarnas, uteblev däremot. I VM 2015 hävde Larsson i väg stången 9,75 meter, vilket står sig som världsrekord. Rekordet hotades aldrig riktigt i år. Larsson nöjde sig med tre kast och ett bärgat guld.

– Målet är att slå rekordet på skördefestivalen i Lövsta i september. Jag känner mig starkare än jag gjorde när jag slog det.

Lina Pettersson, Växjö, försvarade sitt fjolårsguld i damernas femkamp. I det avgörande ryggkastet var hon strået vassare än Tova Gambe.

Niklas Weimer
niklas.weimer@gotlandsmidia.se

INGA SKAVANKER. "Det viktigaste i löpningen var att inte skada sig", säger Larsson.

Finns det något stopp, Erik?

2000 var ett händelserikt år. Folk upptäckte att millennieskiftet inte alls slog ut datorsystem och samhällsfunktioner. Playstation 2 lanserades i Japan. **George Bush** den yngre vann ett mycket omdiskuterat presidentval i USA. Och det var senast **Erik Larsson** tvingades kapitulera i Stångaspelens femkamp. Från 2001 och framåt har den gotländska gigantens grepp om femkampstronen bara hårdnat,

och veteranen tycks bara övertyga mer och mer för varje år som passerar. Så länge skadorna inte börjar spöka ser jag inte hur någon ska kunna utmana det 37-åriga fenomenet nästa år.

Så här års är det naturligtvis tid att bekänna lite synder. Jag har nämligen, som född och uppvuxen på Gotland, aldrig sett en parkmatch. För er oskyldigt ovetande turister kan det jämföras med en kana-

densare som aldrig nyttjat ett par skridskor. Eller en indier som aldrig hållit i ett cricket-trä. Än värre är det faktum att det faktiskt inte blev någon park den här helgen heller, så jag får snällt gå och fundera på den exakta innebörden av "kas i bakken" ett tag till.

Allt mer i skymundan maler varpaentusiasterna på. Den annalkande varpadöden är förvisso ett något urtvättat ämne, men i samband

med spelen – där varpan en gång innehade rollen som det stora dragplåstret – tåls det att påminna om den oroväckande trenden. Tre lag vardera på dam- och herrsidan talar sitt tydliga språk, och profilerna blir inte yngre med åren.

Årets Stångaspel bjöd på precis det vi förväntade oss. Hektiska bataljer, familjär atmosfär och en riktig folkfest. Och så en dominant Erik Larsson förstas.

KOMMENTAR
NIKLAS WEIMER

GT SPORTEN

Reporter:
LINUS EHN
0498 20 24 64
linus.ehn@
gotlandstidningar.se

Nyhetsstips:
sporten@
gotlandstidningar.se
Resultatrapporter:
sport@
gotlandmedia.se

CITATET

Våra sporter
här är nog
egentligen mycket
större och mer
internationella än
vi kanske vill och
kan se.

Mikael Nilsson, FGI

TWITTER

Följ oss
på Twitter:
@GTsporten

STÅNGASPELEN 2017

SMÅ MARGINALER. Lauettans pärk Karl Arvid Larsson sträcker sig förgäves efter Oskar Kahlboms spark, som alla trodde gav Gothem/Vallstena matchen. Men domslutet var ett annat och Lau kunde ta sig vidare och slutligen vinna en dubbel, fram- och bakpark, i mästar-klassen.

Foto: Carl-Henrik Fridén

Marginaldrama i mästarclass

GUTNISK IDROTT

Stor dramatik och små marginaler in i det sista. Uppgörelsen i mästar-klassens bakpark hade det mesta när Lau slutligen fick en dubbel och Stångas damer segerkramas.

Inge vågade ta ut något i förskott när Mästarclassens avgjordes efter klockan 18 i lördags kväll.

Det var nog klokt. – Vi är två lag på tre vinster så jag säger ingenting förrän det är helt klart, säger Stånga VII:s veteranspelare Karoline

Grömström efter 2-0-segern mot Hablingbo i sista matchen.

Bara minuter senare hördes ett glädjetjut från Stångmalms sekretariat. Med ett unistont "Jaaal kom Grömströms lagkompisar hoppan-

de med mästartiteln bekräftad.

Minst lika högdramatiskt var det på herrsidan innan Lau I, som hade vunnit fram-parken före dess, kunde räkna hem sin tredje dubbel; de andra kom 2014 och -16.

– Det räknas nog i en kolumn med antal parker i vinnna spel som avgör, säger Johan Larsson, något av en lagkapten med bland annat sin namne NHL-proffset i laget.

Men det var nära att det inte hade blivit en tredje dubbel.

Efter en trög start på bak-parken efter segern i fram-

BAKPARK MÄSTARKLASS

Herr: 1) Lau I Arvid Larsson 2) Vänge VI Jesper Hågg
3) Stånga XII Jonas Fredriksson
Dam: 1) Stånga VII Jennie Olofsson 2) Essendorn IV Louise Ruthström
3) Rone VIII Elenore Nilsson

parken, stod Lau-ettan på endast en seger. Detta med-än Stånga XII gick fullt med titeln inom klart räckhåll.

I Laus match mot Gothem/Vallstena kom ett omtalat domslut att avgöra till Lau I:s fördel. På näst sista hugget, sparkade Oskar Kahlbom till synes segern till Gothem/

Vallstena. Och Lau I bort från titeljaktens inför sista matchen. Men sparken ogiltigförklarades med hänvisning till att bollen var gammal, det vill säga studsat två gånger vid pärkrutan.

– Domaren sade det, ja. Men den var inte gammal, säger Kahlbom. Den efterföljande bollen

FRAMPÄRK MÄSTARKLASS

Herr: 1) Lau I Johan Larsson 2) När XI Gustav Hedlin
3) När III Hans Olsson
Dam: 1) Hablingbo IX Marion Nilsson
2) Stånga VII Karoline Grönström 3) När X Annie Mårdrinck

vann Lau och sparkade i samma stund ut Gothem/Vallstena från mästarclassen.

Mästartiteln stod därmed på spel mellan Lau I och Just Stånga XII.

Hemmalaget hade efter segern mot När XI slutsegern klart inom räckhåll, med tre segrar mot Laus två inför det

högdramatiska avgörandet. – Det gäller bara att alla i laget peppar varandra hela tiden. Man har alltid svackor och kan ha sina missar, säger Jonas Fredriksson, pärk Karl.

Vilket visade sig ändå inte räcka. I sista matchen hade det räckt med en vunnit park för Fredrikssons Stånga. Men Vänge VI ville annorlun-

da, peppade varandra bättre och spelade med sin 2-0-seger titeln i händerna på Lau I. Som stod och tittade på.

– Vi var ju nära att så att säga åka ut redan mot Gothem/Vallstena. Men det här, det är små marginaler det och då ska man ha dem med sig, säger Johan Larsson om ryssaren.

– Park på hög nivå. Park när den är som bäst.

Carl-Henrik Fridén
carlhenrik.friden@
gotlandmedia.se
0498 20 24 13

PÅ FRAMMARSCH. Lau I.

Föreningen Gutnisk idrott har även fått ny, internationell respons. Inte minst tack vare de direktsända pärkmatcherna på sociala medier. Exempelvis såg över 850 tittare första matchen i fram-parkens mästarclass för damer. Även det ett framsteg menar Mikael Nilsson.

– Våra sporter här är nog egentligen mycket större och mer internationella än vi kanske vill och kan se. Nu är det viktigt att vi ser potentialen i det, blickar föreningens ordförande framåt.

Carl-Henrik Fridén

"TJOLAHOPP!" Sekretariatet hann precis sätta upp slutresultaten som gav Stånga segern bakparkens mästarclass.

STARKA. Stånga XII var starkt på gång, här mot När. Men det räckte ändå inte.

INGEN DUBBEL GLÄDJE. Hablingbo vann föreningens första mästartitel på damsidan med segern i fram-parken.

BELÄTEN. Direktsänd fram-park var en av många positiva saker menar Mikael Nilsson. Foto: Carl-Henrik Fridén

Generalen: "Kanske bästa någonsin"

GUTNISK IDROTT
En trött men mycket beläten Stångaspels-general kan se tillbaka på framgångsrika spel. Kanske de bästa någonsin, menar Mikael Nilsson.

Med i stora delar ett intakt antal deltagare på 2 300 personer och en stark, trogen publik, är Stångaspelen 2017 lagda till handlingarna.

– Vi satt och pratade lite i går och kom nog fram till att det här, det kan nog vara de bästa spelen någonsin, säger Mikael Nilsson.

Föreningens ordförande passar på att följa mästarclassens femkamp på Arenan. Egentligen det enda som fortfarande står lite menar han.

– Vi har lite saker att fortfarande förbättra och utveckla, arenan under lördagen är en del. Men där tittar vi på lite olika möjligheter till framtiden, menar han.

En tacksam väderlek över spelens fem dagar, har också bidragit till de första positiva sammanfattningarna.

– Vi är väderberoende så klart. Nu har det varit lite för kallt att bara ligga på stranden och samtidigt har man inte behövt en extra skjorta eller tröja här, blickar han ut över Stångmalms vidsträckt område.

– Och så har vi haft så fina, gröna planer, säger han om de 93:e spelen i ordningen.

Spännande. Silte I mot Levide II var en av många matcher under dagen.

Foto: Nichlas Pettersson

Pärkboll. Bollen är gjord av ett hårt lindat ullgarnsnystan som är insytt i skinn.

Lättad. Mikael Nilsson pustar ut när spelen är igång.

Välfyllt. Många hade sökt sig till Stangmalmen.

Pärkfokus i Stångaspelspremiär

GUTNISK IDROTT
Under Stångaspelens första dag var det pärk för hela slanten som gällde.

På schemat för dagen stod pärkspel för herrar och damer, men också spel för yngre deltagare. Stödet från läktarhall var utmärkt och Stångaspelen är verkligen en fest för alla inblandade. Några av de mest engagerade var Birgitta

Larsson och hennes sällskap som hejade fram 13-åriga sor-karna i Bro-Väskinde II i deras match mot Levide VI. Och det är inte första gången som Birgitta Larsson hejar på. Hon är en flitig besökare av Stångaspelen och har varit det under många år.

– Jag har bott i Stånga i 50 år och bor man i Stånga så bor man in princip här på Stångaspelen under veckan, säger hon.

Birgitta Larsson har både barn och barnbarn som är engagerade i Stångaspelen och hon tycker att evenemanget är årets höjdpunkt i socken.

– Många tar ju semester för det här och det är en bra blandning mellan allvar och lek. Det är lika mycket det sociala som det idrottsliga som är i fokus och man träffar folk som man inte sett på länge.

I matchen blev det dock förlust för favoritlaget Bro-Väskinde II, men det var glada miner ändå.

En annan som hade ett leende på läpparna var Stångaspelsgeneralen Mikael Nilsson, och trots nervositeten så tycker han det är skönt att det är igång.

– När det väl börjar så rullar det på bra. Men det är alltid nervöst. Man vaknar en

timme tidigare än vanligt och kollar hur vädret är.

Vädret är dock inget som Mikael Nilsson behövde oroa sig för och traditionen att Stångaspelen alltid spelas i solsken fortsätter.

– Det är något med Stangmalmen som gör att molnen skingrar sig. Det kan vara regn i Visby men ändå sol här, konstaterar Mikael Nilsson nöjt.

Nichlas Pettersson

Skottar och Sofiaflickor på Stångaspelen:

PÄRKEN SLÅR ALLA REKORD!

Av RUNE JACOBSSON

För några år sen spådde man pärkens död på Gotland. Men när Stångaspelsarrangörerna räknade ihop anmälningarna i går kom man upp till 48 lag.

— Så många pärklag har det inte varit i en tävling på Gotland i historisk tid, sa Anders Dahlgren, som nu är både ordförande i både Stånga IF och Föreningen Gotländsk Idrott.

I varpkastning är det 186

tävlande på lördagen och 617 på söndagen. Dessutom blir det kraftidrottare, skämtidrottare, Sofiaflickor, skotska idrottare och flera andra medverkande på Stångaspelen.

Stångaspelens stolta slogan »tusen tävlande» uppfylls alltså gott och väl i år.

Något deltagarerekord i varpa är det dock inte. Fredsåret 1945 kastade 245 lag (735 kasdtare)

på Gumbalde äng i Stånga.

— Det var väl glädjen över freden som var anledningen till att så många ville kasta varpa på Stångaspelen, tror Anders Dahlgren.

De gutniska idrotterna är givetvis spelens huvudinslag, men det blir en hel del annat som förgyller dagarna på Stångmalmen. Det skotska programmet blir mera omfattande än tidigare. Nu blir det inte bara »tossing the caber» (stångstörtning) utan även andra kraftidrotter. Och så blir det dans till säckpipa, det är både se- och hörvärt!

Sofiaflickorna som hittills gjort tre uppvisningar på Gotland, kommer att visa delar ur sitt världsberömda program både på lördagen och söndagen. Då är det fråga om inte pärkspelet avstannar...

VM I STÅNG

Det är tredje gången som VM i stångstörtning går på Stångaspelen. Både 1969 och 1971 vann Gösta Jakobsson, Kullands i Gerum. 1969 störtade Gösta 8.32 och 1971 kom han upp till 8.06. Den 41-årige bonden är favorit även nu, men Erik Hedin — den suveräne femkampsmästaren — är alltid farlig förstås och skottarna kommer mer och mer. Det är möjligt att segraren måste störta åt världsrekordhållet till den här gången. Världsrekordet har den amerikanske diskuskastaren Jay Silvester, som störtade 8.58 i Stånga 1970.

VM-stångstörtningen går på söndagseftermiddagen.

950 PRISER

Stångaspelen är en storaffär. Omsättningen är omkring 35 000 kronor, men det blir »bara» omkring 5 000 kronor i vinst. Å andra sidan är idrottsarrangörer inte bortskämda med ekonomisk vinst. Den största utgiften är priserna. Cirka 950 priser kommer att delas ut och de är värda nära 20 000 kronor.

Lördagens pärkprogram

Mästarklassen: kl 10 Silte-Gothem I, Lau I—Lau II kl 11.30 När I—När II, kl 13 Burs I—När II, kl 13.30 Lau I—Gothem I, När I—Lau II, kl 16 Lau I—Burs I, kl 16.30 Silte—När I.

Klass I: kl 8.30 När II—När IV, kl 10.15 När III—När IV, kl 11 Burs I—Stånga I, kl 12.30 Silte—När IV, Östergarn I—När III, kl 14 Östergarn I—Burs II, Stånga I—När IV, kl 15.45 Östergarn I—När II, kl 17.15 Östergarn I—Burs I, kl 18.15 Silte—Burs II.

Klass II: kl 8.30 När V—När VI, kl 11.15 Burs II—Östergarn III, kl 12.30 Vallstena I—Gothem I, Stånga I—När V kl 14.30 Östergarn III—När VI, kl 15.30 När V—Burs II, kl 15.45 När III—När VI, kl 17.15 Stånga

I—När VI, kl 18.30 Stånga I—Vallstena I.

Klass III: kl 8.30 Burs IV—Stånga III, Östergarn II—Alskog kl 11 Burs IV—Vallstena, kl 13.30 Östergarn II—Östergarn III, Burs IV—Burs III, kl 13.45 Alskog—Stånga II, kl 15 Östergarn II—Vallstena I, kl 15.45 Alskog—Burs IV, kl 16.30 Burs III—Östergarn III.

Klass IV: kl 8.30 Lau III—Burs III, Lye I—Rone II, kl 10.15 Lau III—Stånga II, kl 11 Burs III—Fårö kl 12 Lau III—Lye I, kl 12.30 Stånga II—Rone II, kl 14.30 Fårö—Rone II, kl 16 Burs V—Stånga II, kl 17.30 Burs V—Lye I.

Klass V: kl 8.30 Rone I—När VII, kl 11 Burs V—Vallstena II, kl 12.30 Fårö—Vallstena II, kl 13.30 Burs V—Rone I, kl 14.30 När VII—Vallstena II, kl 17.30 Fårö—När VII.

Klass VI: kl 8.30 Vallstena III—Bara, Ekeby—Lye II, kl 11.30 Gothem II—Ekeby, Vallstena III—Lye II, kl 17 Vallstena III—Ekeby, Gothem II—Bara.

Klass 14—15 år: kl 8.30 Östergarn—Stånga, Visby BK—Burs, Ekeby II—När VIII.

Damer: kl 14.30 Gothem III—Östergarn V, kl 15.15 När IX—Lye III, kl 17 Gothem III—Lau VI, Östergarn V—När IX.

”Chrille” i världslag

Christer Löfqvist, Anders Michanek och Benrt Persson är de tre svenskar som blir med i det världslag, som den 14 juli på Wembley i London möter brittiska imperiets speedwaylag. Dessutom har Danmark, Norge, Polen och Sovjet varsin deltagare med. Lagledaren är svensk. Det är Christer Bergström.

Gösta Jakobsson vann VM i stångstörtning både 1969 och 1971. Skall han vinna även i år? Konkurrenten är hårdare än någonsin, inte minst från skottarna.

Gösta Jakobsson ännu världsmästare:

SKOTSKE MÄSTAREN BLEV SIST

Av RUNE JACOBSSON

Gösta Jakobsson, Kullands i Gerum, är ännu världsmästare i stångstörtning. Inför en stor publik vann han VM-tävlingen på Stångspelen, precis som 1969 och 1971. Han störtade stängen 8.04 den här gången och slog svåraste konkurrenten, Erik Hedin, med nitton centimeter. Det var mellan dem kampen stod i rinken på Stangmalmen. Övriga gotlänningar och den utsände skotten, Charles Allan, kunde inte konkurrera. Skotske mästaren kom sist på 5.87.

TAMBURMAJOR

Charles Allan, 33 år och från Aberdeen, blev skotsk mästare i »stossing the cabers» i fjol. Ocn nu hade han tagit fru och fyra barn med sig på sin första Sverigeresa. Den kraftige skotten hanterade den gotländska stängen som en tamburmajor hanterar sin stav, men han lyckades inte få den rätta längden. Han skakade

bekymrat på huvudet var gång stängen snurrade runt och slog ner ett par meter för kort. Men han bröt upp stängen med gotländsk elegans, vilket inte allal tidigare utsända skottar lyckats med.

STORTÄVLING

Stångstörtningen blev en stortävling. Inte mindre än 18 man anmälde sig, men flera visade sig vara starka sommargäster som bara ville pröva den gotländska kraftsporten. De lyckades aldrig få upp stängen utan hjälp. Bengt Wallin - stångabo som nu är topptjänsteman på Riksidrottsförbundet - hjälpte några tillrätta, så att de skulle få en chans att störta stängen men det blev inga godkända kast. Tretton man lyckades få godkända kast.

Efter de två stora kom Sven Karlström, Fole, på 7.41 och Kjell Johansson, Burs, med 7.18.

Kjell Östergren gick till final i gutnisk femkamp; där han mötte mästaren Erik Hedin. Kjell la Erik på ryggen en gång, men i det avgörande mötet var Erik för svår.

Tjugonde gången för Erik men ungdomen tränger på

För tjugonde gången blev Erik Hedin mästare i gutnisk femkamp på Stångspelen. Och det blir säkert ännu flera segrar för den 45-åriga Silte-bonden, för ännu kan han springa fort och hoppa högt. Att kasta långt i varpa, störta långt i stång och vinna ryggkast kommer han att kunna så länge han lever.

Men det var ungdomar som pressade Erik Hedin den här gången. I finalen mötte han Kjell Östergren, 28-åring från Fårö, som jobbar på tvätter i Visby.

— Jag har aldrig vågat ställa upp i gutnisk femkamp förr, berättade han efter den överraskande finalplatsen. Men nu kommer jag nog att gå in för det här lite hårdare.

Kjell Östergren åkte på ryggen efter några sekunder i första ryggkastet, men i det andra var han mera på sin vakt och lyckades till slut få ner Erik. Det blev alltså ett avgörande ryggkast, men där vann Erik efter en stunds dans.

UNGA KÄMPAR

Kampen om tredje och fjärde plats stod mellan två av våra mest lovande ungdomar i gutniska idrotter: Alert Norrby från Silte

och Sune Nilsson från Burs. Den kampen vann Alert, 22-åring som är 198 cm lång och som väger 110 kilo. Han är väl den som har de största förutsättningarna att efterträda Erik Hedin.

Utslagna i löpning 100 meter blev Stig Larsson och Erland Olsson, båda När, i längdkast med varpa Olle Thunberg, Visby, och Lars von Ahn, Stockholm, i höjdhop Lars Pettersson, När, och Alvar Lindqvist, Silte, i stångstörtning Ove Linderoth, Uppsala, och Erik Larsson, Öja.

VANN WHISKY

Ove Linderoth ja! Han är 23 år, tungviktare i tyngdlyftning, trea på SM i fjol. Nu ville han pröva på de gutniska kraftidrotterna och hade han fått lite instruktion innan, så hade han klarat sig vidare i stångstörtning och då vet man inte hur det gått i ryggkast. . .

Ove Linderoth blev publikfavorit redan på lördagen, då han steg upp på estraden och drog ut skottarnas största muskelstärkare. För det belönades han med en helflaska whisky. Det är ett vanligt pris i Skottland.

Skottarnas kraftprov och danser — till säckpipa förstas —

och Sofia flickornas uppvisningar var fina inslag i programmet. Men det blev nästan lite för mycket av det goda under de två heta dagarna på Stangmalmen. Publiken orkade inte vara med hela tiden. Mest folk runt rinken var det under gutniska femkampen och VM-tävlingen i stångstörtning. Bland dem som bevakade detta unika VM var TV och tidningen SE, som sänt hit »Gits» Olsson.

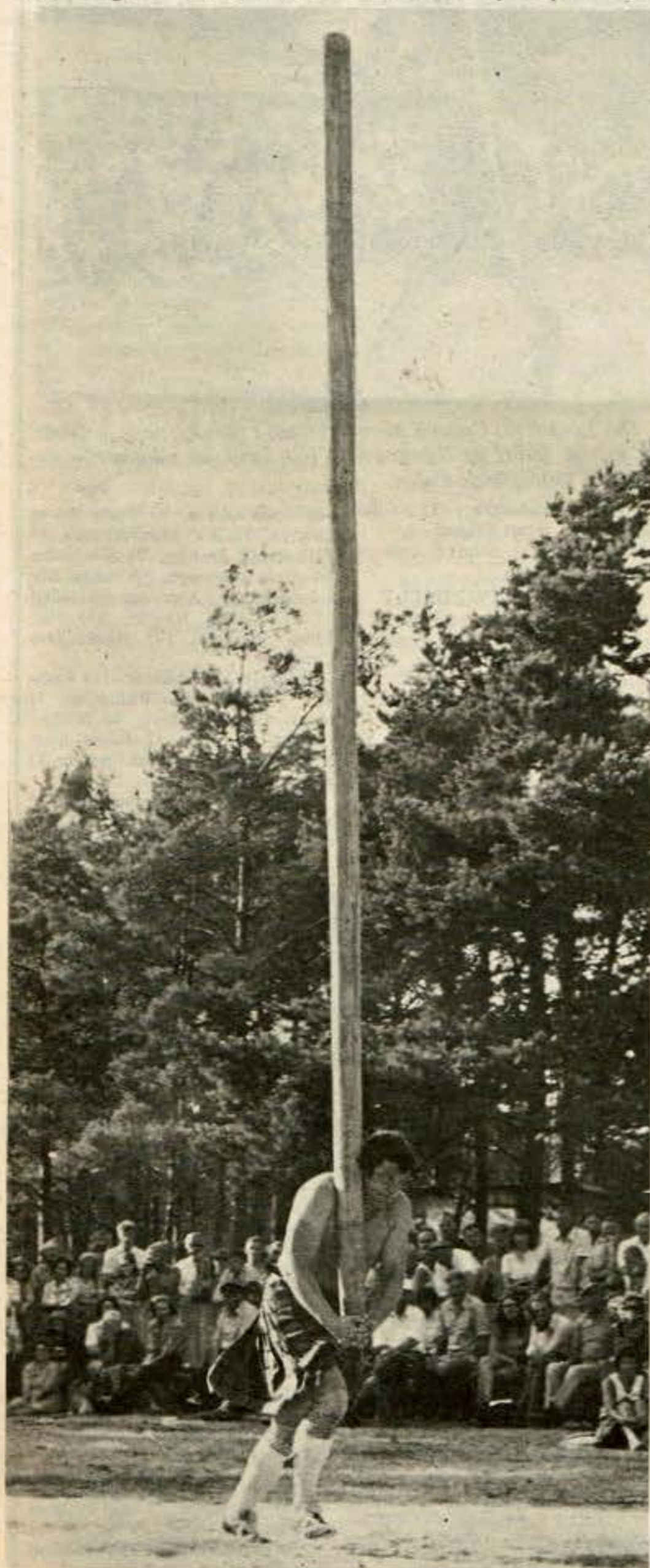
TV-STJÄRNA

Lördagens skotska program presenterades av Betty Gillin, som är skådespelare hemma i Skottland. Hon är flitig medverkande i TV-serier i England, så vi kanske får se henne igen — men i TV.

Tipset

Stryktipset
x 2 1 1 2 1 1 x 1 2 2 1 1
Siffertipset
1-1, 1-4, 3-2, 3-0, 2-4, 2-1
Poängtipset

Oavgjorda matcher (3 poäng):
Nr 1, 8, 17, 23, 25, 30, 36.
Bortasegrar (2 poäng): Nr 2, 5,
10, 11, 16, 19, 20, 26, 27, 29,
31, 32, 33, 34, 37, 39.

Charles Allan kom sist i tävlingen med den gotländska stängen, men han var bäst med den skotska stängen. 33-åringen från Aberdeen blev skotsk mästare i fjol.

"Förstalagen" slagna i Stångå HEDINS TJUGONDE SEGER

Mästarklassen i pärk på Stångaspelen brukar handla om När och Lau. Men det blev Silte som vann i bakpärk före de stora pärksocknarna på sydöstra Gotland. I frampärk vann När II. Förstalagen blev alltså utan segrar i år och det har säkert inte hänt på många år.

Det var Erik Hedin som var pärkkarl i Silte och han korades också av domarna till dagens bästa bakpärkkarl. Erik Hedin vann dessutom gutnisk femkamp för tjugonde gången och kom tvåa i VM i stångstörtning Gösta

Jakobsson, Gerum, försvarade sitt världsmästerskap från 1969 och 1971. Skotske mästaren Charles Allan, kom sist i VM-tävlingen.

Den skotska truppen bestod den här gången av sexton personer, som gjorde flera framträdanden både på lördagen och söndagen. Lördagspubliken fick se kraftprov, dans och gymnastik. Gymnastikens svarade Sofiafläckorna för. Och så blåstes det i säckpipa förstås. För första gången i Stångaspelens historia. MITTEN och sidorna 14, 15, 16 och 17

Gösta Jakobsson, världsmästaren, störtar i väg stängen.

Margareta Robb var en av de två skotska dansöser som dansade på bilvagnen i Stångå. Det var ett uppskattat inslag.

Lift för nödställd

Strax efter midnatt natten till söndagen kom det in två personer på polisstationen i Visby och larmade om hjälp för sina kamrater som var kvar ombord på en ombyggd fiskebåt som fått motorhaveri utanför Ölands norra udde.

Fiskebåten - »Sydvik» av Stockholm - var på väg med fyra man ombord mot Öland från Gotland. Vid Knolls grund utanför Ölands norra udde fick de motorhaveri och eftersom även radion var ur funktion tog

två av männen en roddbåt och begav sig mot en båt som syns i fjärran.

Det visade sig vara en västseglare på väg mot Västtysken bjöd på lift och efter några minuter över ett klev mannen på polisstationen i Visby. Därifrån gick larmet till Torsås stads radio som skickade livräddningskryssaren Håkan A:son Johnsson. Under turen kom m/f Sudersand, som tog nödställda på släp mot Gullavik.

